

CZAAR PETER EN MONET IN ZAANDAM

Kijk voor meer wandelverhalen op [Westphil Wandelt.](#)

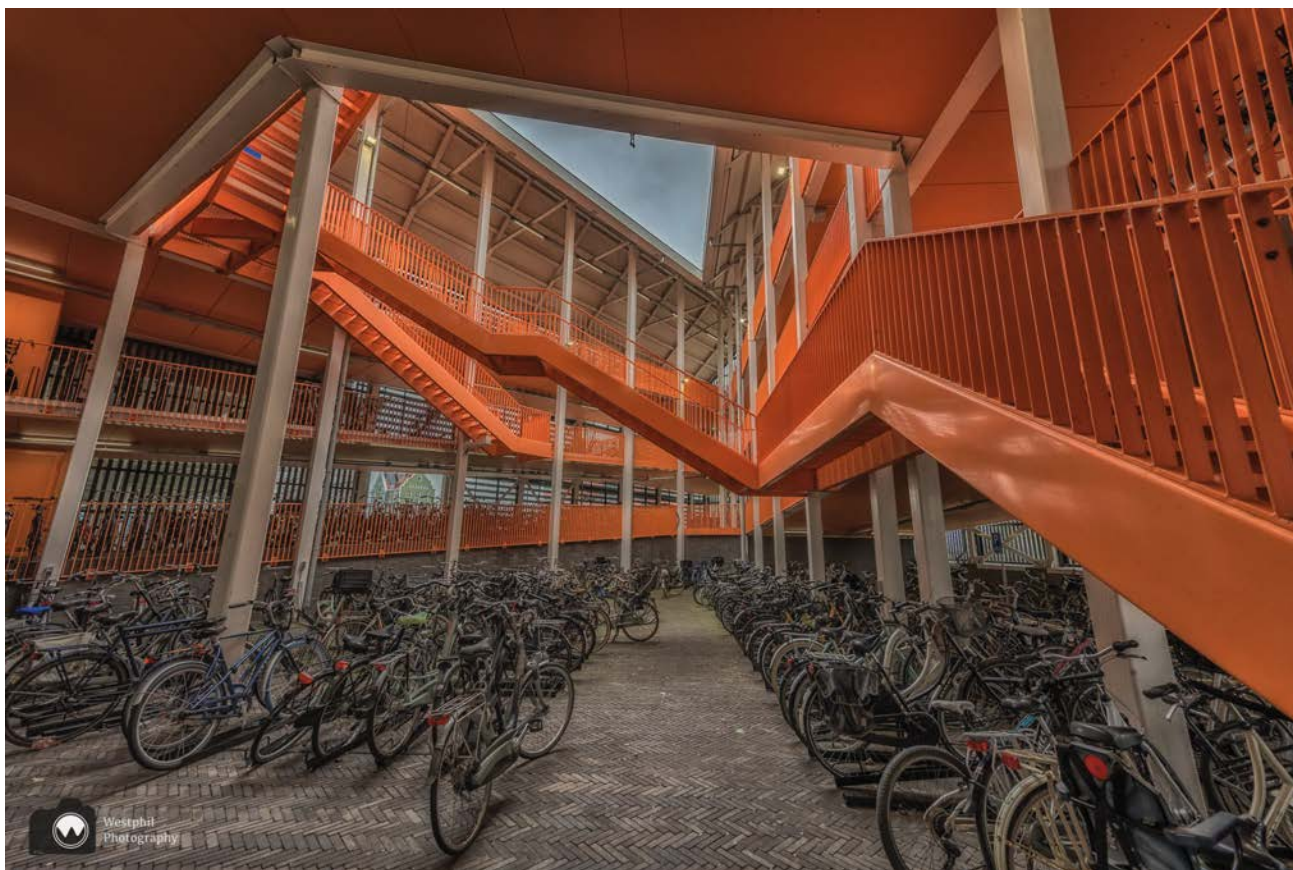
Tsaar Peterroute 5.1 km

Op zoek naar het wandelstartpunt

Al vanaf november 2020 verzorgen wij de ommetjes van de maand voor Wandelnetwerk Noord-Holland, maar nog nooit maakte we een ommetje van de maand in onze eigen omgeving. Hartstikke leuk om op deze manier door Zaandam te lopen!

Na het parkeren van de auto lopen we richting het station waar het [wandelstartpunt Station Zaandam](#) is. Onderweg zijn we alweer afgeleid door de bloemen, die voor het Zaanhotel staan. De foto is mislukt door de harde wind, maar neem van mij aan dat het mooi is.

Het wandelstartpunt is snel gevonden. We volgen de pijl richting het station, maar worden weer afgeleid. Dit keer door de fietsenstalling.

- Prachtig toch zo'n fietsenstalling? -

Het Stadhuis en Hotel Inntel

We lopen de trap op langs het station, via de brug over het spoor en komen uit bij het Stadhuisplein. Het Stadhuis en hotel Inntel vallen meteen op. Ik dacht altijd dat beide van dezelfde architect waren, maar dat is niet zo.

- Het stadhuis met op de dakkapellen de wapenschilden van de gemeenten die samen de gemeente Zaanstad zijn geworden (foto is van een ander jaar). -

Het stadhuis en het hotel maakten deel uit van het masterplan Inverdan, een grootscheepse herontwikkeling van de Zaanse binnenstad. Het stadhuis is ontworpen door Sjoerd Soeters en gebaseerd op oude Zaanse huisjes, maar dan uitvergroot.

In 1974 werden de gemeenten Assendelft, Koog aan de Zaan, Krommenie, Westzaan, Wormerveer, Zaandam en Zaanstreek samengevoegd tot één gemeente, de gemeente Zaanstad. Op de dakkapellen zijn alle (oud) gemeenten van Zaanstad vertegenwoordigd in de vorm van stalen schilden, met daarop de bijbehorende gemeentewapens.

- Tot onze grote schrik ontbreken nu de wapenschilden. -

Hotel Inntel is ontworpen door Wilfried van Winden. De buitenkant van het hotel bestaat uit een opeenstapeling van bijna zeventig losse Zaanse huisjes in vier kleuren Zaanse groen. Eén huisje is blauw. Dit huisje is een verwijzing naar het schilderij La Maison Bleue van Monet. In 1871 verbleef de kunstschilder Claude Monet vier maanden in de Zaanstreek. Hij liet zich inspireren door de Zaanse huisjes, molens, het veenweidelandschap en de boten op de Zaan.

- Detail van Hotel Inntel. -

- Het Stadhuisplein. -

De Gedempte Gracht

De Gedempte Gracht is een winkelstraat, waar sinds de herontwikkeling van de binnenstad in 2011 weer een gracht doorloopt. Veel Zaankanters vonden het een onzinnig idee, maar de stad is er wel door opgeknapt.

Je kunt op twee manieren de Gedempte Gracht oplopen, met de roltrap naar beneden, of gewoon rechtdoor. Het is nog lekker rustig omdat wij de wandeling op zondagochtend doen.

- De Gedempte Gracht, die niet meer zo gedempt is. -

We lopen langs een hele mooie mozaïekbank. Dit bankje is de vijfde Social Sofa in Zaanstad en is gemaakt door vijftig Oekraïense vrouwen. Het werd onthuld op de Gedempte Gracht op 24 februari 2023. Precies een jaar na de uitbraak van de oorlog in Oekraïne.

- Social Sofa met de landkaart van Oekraïne. -

Het Czaar Peterplantsoen wil je niet overslaan

Net voorbij de waterspeeltuin lopen we rechtsaf de Zilverpadsteeg in. Mooie naam voor een groezelig steegje. We volgen de blauwe pijlen naar rechts naar de Czaar Peterstraat. De paal waar de straat Krimp opstaat met twee blauwe pijlen er op kun je negeren. Ik heb er al een melding van gemaakt via meldpuntroutes.nl. Bij de Czarinastraat loop je linksaf.

Ter hoogte van Czarinastraat 35 wijken we even af van de route en lopen het Czaar Peterplantsoen in. Deze straat wil je echt niet overslaan.

- De tuin en de overkapping van het Czaar Peterhuisje. -

Vanaf hier kun je een mooie foto maken van de overkapping van het Czaar Peterhuisje. Daarna wandelen we weer braaf achter de blauwe pijlen aan.

De Hogendijk

De Hogendijk is een deel van de vroegere Noorder IJ- en Zeedijk en was als zeedijk één van de eerste bewoonde straten van het vroegere Westzaandam. De dijk was ook de enige verbinding over land tussen Zaandam en Westzaan.

- Huizen op de Hogendijk. -

We lopen langs oude en nieuwe huizen, langs een oude sluis en het Gemaal Soeteboom. Het gemaal wordt nu alleen nog gebruikt om sloten door te spelen.

- Heerlijk om zo aan de Zaan te wonen. -

Het Czaar Peterhuisje

De blauwe pijl stuurt ons de Lage Horn in; een straatje met prachtige huizen. Wij kiezen er echter voor om het eerste straatje links in te gaan en het Czaar Peterhuisje te bezoeken.

- Niet te geloven dat een man van 2 meter hier zijn hoofd niet stootte. -

In 1697 kwam Czaar Peter de Grote naar Zaandam om de scheepsbouw te bestuderen. Hij ging in zijn eentje incognito naar Zaandam, waar hij de smid Gerrit Kist ontmoette. Van hem huurt hij dit huisje.

Peter de Grote noemt zich Pjotr Michajlov, zogenaamd onderofficier. Al na een paar dagen wordt zijn werkelijke identiteit al onthuld. Met zijn lengte van 2,04 meter en een gezelschap van zes mannen in Russische kleding viel hij erg op. Hij werd overal gevolgd door nieuwsgierige mensen en bleef daarom maar acht dagen in Zaandam.

- Een huisje in een huis. -

Het Czaar Peterhuisje is één van de oudste huisjes van Nederlandse houtbouw en is sinds 1823 ter bescherming overkapt door een stenen museumhal.

Na het bezoek aan het Czaar Peterhuisje lopen we een stukje terug en vervolgen we onze weg door de Lage Horn.

- De Lage Horn. -

Het Blauwe Huis

We komen weer uit op de Hogendijk en wandelen nog even een klein stukje terug naar het Blauwe Huis dat geschilderd is op het werk La Maison Bleue van Monet waar ik het bij Hotel Intell over had. Het is gewoon een stenen huis met een blauwe zijkant, maar het is zeker een prachtig huis!

Meer informatie over het huis vind je via de QR-code op de stoep tegenover het huis.

- Het Blauwe Huis. -

Langere tijd bestond er twijfel of de helder blauwe kleur die Monet op het schilderij aan het huis heeft gegeven echt was, of een artistieke vrijheid van de kunstschilder. Toch heeft nader onderzoek naar de originele houten planken van de gevel uitgewezen dat het huis echt blauw was in 1871.

Daar heb je Czaar Peter weer

We vervolgen onze weg langs de Hogendijk en steken de weg over rechtdoor de Dam op. Bij het kruispunt staan geen pijlen, maar op de Dam treffen we wel weer pijlen aan. Mocht je twijfelen of je goed gaat dan kun je altijd de app van Wandelnetwerk Noord-Holland gebruiken.

- Het standbeeld van Czaar Peter. -

Op de Dam zijn heel veel leuke restaurants om te lunchen of te dineren. Voor ons is het nog een beetje te vroeg. We maken nog een foto van het beeld van Czaar Peter. “Czaar Peter I Leert den scheepsbouw in Zaandam” staat er onder.

Bij het beeld gaan we naar rechts richting de Wilhelminabrug. Hier passeren we de sluizen. Later als we over de Beatrixbrug lopen kunnen we de sluizen nog beter bekijken.

De Klauwershoek

We volgen de pijlen richting de Zuiddijk en de Zuiderkerkstraat.

- Door de groothoek lijkt de kerk een beetje scheef, maar dat is niet het geval. -

De Klauwershoek was een van de eerst bewoonde gebieden van het vroegere Oostzaandam. De terp was reeds in de 14e eeuw bewoond. In 1411 werd een kapel op de terp gebouwd, die later werd vervangen door de Oostzijderkerk. De naam herinnert aan de 'klauwers', de vaklieden die de naden in de scheepsdekken en -wanden dichtten.

Verder maar weer achter de blauwe pijlen aan. We lopen langs de Klaas Katerstraat en de Ds. Baxstraat. De portieken van sommige van deze huizen zijn erg mooi.

- Portiek in Amsterdamse school achtige stijl. -

Een minder fraai stuk

We steken de Peperstraat over en lopen de Symon Claeszstraat in. Wij snappen niet zo goed, waarom we hier langs moeten lopen. Daarom heb ik een alternatief verzonnen, zie extra info. Waarschijnlijk moest het een rondje worden en was de steiger langs de Zaan nog niet gereed toen deze route werd gemaakt.

- De sierkers staat op het moment prachtig in bloei. -

Bij de Zuidervaldeurstraat slaan we linksaf en lopen rechtdoor bij Het Dok de steiger op.

De steiger langs de Zaan

Van mij mogen ze de steiger langer maken, want het is zo leuk om over de Zaan te lopen en naar de overkant te kijken.

- Zo leuk om over de Zaan te lopen. -

We zien rechts de Verkadefabriek, waar tegenwoordig de bibliotheek, een restaurant diverse winkels en een centrum voor de kunsten in gevestigd is. Links zien we de Bullekerk, die boven de huizen uitsteekt.

- De Verkade fabriek -

- Huizen aan de overkant met op de achtergrond de Bullekerk. -

We lopen langs “De Fabriek” een historisch gebouw waarin een filmtheater en een café-restaurant zijn gevestigd. Vroeger was het een jongensschool. De naam “De Fabriek” is een grapje omdat het pand juist géén fabriek was en de meeste andere panden aan de Zaan wel.

- "De Fabriek", die eigenlijk nooit een fabriek is geweest. -

Nog meer Monet in Zaandam

Aan de overkant in het groene huisje is het Monetatelier gevestigd. Er zijn replica's te zien van de 25 Zaanse schilderijen van Claude Monet. Dezelfde schilderijen worden op meerdere plekken in de Zaanstreek op blinde muren geschilderd door twee kunstenaars.

- In en achter het groene huisje is het Monetatelier gevestigd. -

Het is de bedoeling dat er een Street Art route in Zaandam komt. Meer info hierover lees je [hier](#). Als je het atelier wil bezoeken, dan moet je van de route afwijken.

De Hondsbossche - en de Wilhelminasluis

Wij lopen vanaf de steiger rechtdoor de trap op naar de Beatrixbrug en slaan op de brug, linksaf richting de sluisen.

De Hondsbossche Sluis is een schutsluis met puntdeuren. Het is de kleinste van de twee sluisen in de Voorzaan. De andere sluis is de Wilhelminasluis. De Hondsbossche Sluis wordt voornamelijk gebruikt voor het schutten van pleziervaart.

- Links de Wilhelminasluis en rechts de Honsbossche Sluis. -

Op de sluis staat een huisje van Cortenstaal. Dit sluishuisje is een ode aan het veenweidelandschap en de Zaan. De gevel bestaat uit een ajour uitgesneden landkaart uit 1812 van Zaandam. Als het donker is wordt het verlicht en werkt het huisje als een lantaarn.

- Het sluishuisje van Cortenstaal. -

Na dit alles bezichtigd en gefotografeerd te hebben wandelen we weer verder over de Dam richting de Westzijde.

Het Calff-huis

We lopen door de Westzijde, dat net als de Gedempte Gracht een winkelstraat is. Als de ijssalon Goemans open is moet je er zeker een ijsje gaan eten. Zo ontzettend lekker!

- Het Calff-huis in de Westzijde. -

We maken heel toevallig een foto van het Calff-huis dat zich op nummer 38 bevindt. Dit door één van de rijkste Zaankanters, reder Nicolas Calff, gebouwde herenhuis werd door zijn vriend Czaar Peter de Grote en de Czarina Catharina de Grote in 1717 bezocht. Het was hun logeeradres. Het rijksmonument heeft gelukkig de sloopwoede van de afgelopen eeuwen overleefd.

Bij de Botenmakersstraat slaan we linksaf. Ik vind dit zelf altijd één van de mooiste straten van Zaandam.

- De Botenmakersstraat. -

Maison Essence

Aan het einde van de Botenmakersstraat lopen we een bruggetje over en zien aan onze linkerhand Maison Essence.

- Maison Essence. -

Maison Essence was ooit het onderkomen van een bijzondere fabriek in geur- en smaakstoffen. Het bedrijf Polak & Schwartz fabriceerden een heerlijk geurenpalet. In de

oorlog verlieten de Joodse eigenaren de fabriek om er in Amerika een toonaangevend wereldmerk van te maken. Het pand is opgeknapt en er zijn woningen in gemaakt. De bewoners zeggen dat ze nog altijd de aangename geuren ruiken.

Lunchen bij Hotel Inntel

We volgen de pijlen en komen uit onder het Stadhuis. Je kunt langs of door de wachtruimte van het busstation lopen. Als we met de trap omhoog gaan zijn we weer op het Stadhuisplein aanbeland. We besluiten te lunchen bij Hotel Inntel, omdat je er lekker kunt eten en het er altijd zo heerlijk rustig is. Op het toilet komen we de portretten van Czaar Peter en Czarina Catharina weer tegen.

- Nog eentje van het Czaar Peterhuisje. -

Extra info

- De wandeling eindigt op het Stadhuisplein. -

Afstand: 5,10 km

[Link naar de route](#)

Wij parkeerden op het Parkeerterrein Ebbehof, Ebbehout 1, 1507 EA Zaandam. Je kunt ook heel makkelijk met het openbaar vervoer komen, want de route start net achter station Zaandam.

Parkeerkosten: Eerste uur gratis, daarna €1,85 per uur.

De route start bij [Startpunt station Zaandam](#). Volg de blauwe pijlen en wandelkeuzepunten: 29, 85, 86, 85 en terug naar 29. Lees de tekst goed door, dan kom je langs alle plekken die te zien zijn op de foto's.

- Op de Hogendijk verzamelt iemand klompen. -

Je kunt de route nog leuker maken door in de Symon Claeszstraat na de school linksaf te slaan de Bloemgracht op. Aan het einde van deze straat is de Sint-Bonifatiuskerk. Loop daar naar rechts en volg de blauwe pijlen langs de Oostzijde. Volg de Oostzijde totdat je aan je linkerhand een parkeerterrein ziet (de Werf) en loop vanaf daar naar links naar het water. Wandel dan via de steiger terug naar de Beatrixbrug en pak daar de pijlen weer op.

- Nog een prachtig huisje aan de Westkant van de Zaan. -

Meer wandelen in Noord-Holland:

www.wandelnetwerknordholland.nl